

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Samhällsbyggnadsenheten
Andreas K Karlberg
planhandläggare
010-2244326
andreas.k.karlberg
@lansstyrelsen.se

Beslut
2018-07-04

Diarienummer
343-22535-2018

Sida
1(5)

Trafikverket Region Väst
Ärendemottagningen, Region Väst
Dnr: TRV 2017/43687
trafikverket@trafikverket.se

Beslut om betydande miljöpåverkan enligt 6 kap 26 § miljöbalken för järnvägsplan gällande vändspår i Lerum tätort i Lerums kommun, Västra Götalands län

Objektnr: 136776.Ref. till samrådsunderlag daterad 2018-04-25

Beslut

Länsstyrelsen finner att projektet i Lerum tätort är av den art att det kan anses medföra betydande miljöpåverkan.

Delen Floda utgår då Trafikverket klassat det som typfall 1 och inte bedöms medföra betydande miljöpåverkan.

Ärendet

Ni har begärt Länsstyrelsens beslut om rubricerat projekt kan antas medföra betydande miljöpåverkan, enligt 6 kap 26 § miljöbalken (MB).

I Lerum föreslås ombyggnad av stationsområdet för att ge möjlighet för snabba tåg att köra om långsammare tåg i båda riktningar samt möjlighet till vändning av tåg från Göteborg vid behov. Ett nytt spår föreslås på södra sidan av stationsområdet mellan befintligt spårområde och väg E20. Trafikverket bedömer att föreslagna åtgärder i Lerum antas innebära betydande miljöpåverkan, främst utifrån omgivningspåverkan från ökade bullernivåer, påverkan på stadsbild och kulturmiljö samt risk för påverkan på Sävån och dess värden.

I Floda föreslås begränsad ombyggnad av stationen med avseende på tillgänglighet och säkerhet, vilket i stort innebär justeringar av spår- och växellägen. Mittplattformen, som har brister beträffande både tillgänglighet och trygghet, tas ur drift. Trafikverket bedömer att förslaget i Floda inte innebär någon väsentlig ombyggnad och att förslaget inte heller kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Tidigare handläggning

Kommunstyrelsen i Lerum kommun har 2018-05-24 lämnat synpunkter på samrådsunderlag och samtidigt bedömt att betydande miljöpåverkan för projektet föreligger. Länsstyrelsen har även fått information om samrådsunderlaget 2018-05-23.

Motiv för Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen ska under samrådet pröva om verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Beslutet ska fattas med stöd av de kriterier som anges i 10-13 §§ miljöbedömningsförordningen (2017:966).

Länsstyrelsen ska besluta i frågan först efter det att den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden gett tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli särskilt berörda möjlighet att yttra sig, enligt 6 kapitlet 25 § MB (samt 3 § 2 stycket Lagen om byggande av järnväg).

Projektets utmärkande egenskaper (11§ miljöbedömningsförordningen)

Ombyggnaden av stationsområdet i Lerum ska ge möjlighet till så kallade förbigångar, det vill säga möjlighet att köra om tåg, i båda riktningar samt möjlighet till vändning av tåg från Göteborg vid behov. Detta innebär att stationen utformas med fyra spår, varav två är normalhuvudspår och två är avvikande huvudspår. Ett nytt spår, spår 4, föreslås byggas mellan väg E20 och befintligt spårområde.

Projektets lokalisering (12§ miljöbedömningsförordningen)

Utredningsområdet för åtgärder i Lerum sträcker sig från strax söder om Aspedalen station förbi Lerum station och vidare cirka 350 meter nordöst om järnvägsbron över Sävån.

De möjliga miljöeffekternas typ och utmärkande egenskaper (13 § miljöbedömningsförordningen)

Projektet kan förväntas medföra miljöeffekter som berör riksintresse naturvård för Sävån, hälsa och säkerhet genom ökat buller i Lerum tätort och risk för olyckor när stambanan och E20 kommer närmare varandra, samt påverkan på kulturmiljön kopplat till befintlig järnvägsbro.

Sammanfattande slutsats

Länsstyrelsen bedömer därför att projektet kan antas medföra betydande miljöpåverkan, enligt miljöbedömningsförordningen (2017:966) och dess bilaga.

Länsstyrelsen anser att miljökonsekvensbeskrivningen ska lägga särskild vikt vid;

Sävån

För projektdelen Vändspår Lerum innebär järnvägsplanen en risk för påverkan på Sävån då åtgärder i anslutning till ån (inklusive behov av nya spår som inte inryms på befintlig bro över Sävån) inte kan uteslutas. Sävån är på den aktuella sträckan av riksintresse för naturvården (Sävån, Nääs och Öjared NRO 14148). Såväl nedströms som uppströms är sträckor av ån utpekade som Natura 2000-områden, med bland annat lax (i sötvatten) som art som skall bevaras inom områdena.

De terrestra värden som påverkas genom järnvägsplanen är inte i sig tillräckligt höga för att planen ska antas medföra betydande miljöpåverkan. Sammantaget med de limniska värdena i Sävån uppströms och nedströms järnvägsbron och framförallt Sävåns betydelse som vandringsled för lax får dock järnvägsplanen antas medföra betydande miljöpåverkan.

För en verksamhet eller åtgärd som kan antas påverka miljön i ett Natura 2000-område ska miljökonsekvensbeskrivningen innehålla de uppgifter som anges i 6 kap 36 § miljöbalken.

Buller och vibrationer

Länsstyrelsen delar Trafikverkets bedömning att denna del är så omfattande så att det är betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsen anser att trafikverket har redogjort för bullerproblematiken längs spårområdet och länsstyrelsen ser fram emot kommande arbete och detaljerade beräkningar av buller från järnvägen i miljökonsekvensbeskrivningen som kommer ingå i järnvägsplanen.

Då även E20 och andra vägar går i nära anslutning till området måste de kumulativa effekterna av buller tas i beaktan från vägarna i området.

Länsstyrelsen vill också påpeka att de pågår projekt för bostäder vid Aspen Strand (gamla reningsverket), dessa kommande bostäder ska ingå i de utredningar som utförs vad gäller buller och vibrationer. Trafikverket bör samordna detta med Lerums kommun.

Förorenade områden

Trafikverket har redogjort för att spårområdet är mer eller mindre förorenad och detta kommer att behöva studeras närmare och kompletterande utredningar ska göras och redovisas i MKB.

Beroende på vad som kommer fram i de olika utredningarna och provtagningarna får åtgärder för att hantera förorenade området ske utifrån resultaten för att ta om hand föroreningar och tillse att inte föroreningar sprids i samband med ombyggnationen av området. Det är viktigt att involvera tillsynsmyndigheten, Lerums kommun under utredningarna och åtgärdsfaserna.

Risk

Trafikverket föreslår att risker kopplade till tågtrafik och väg E20 ska utredas. Länsstyrelsen instämmer i detta, då båda Västra Stambanan och E20 är primära transportleder för farligt gods. I och med den föreslagna spårlösningen kommer riskbilden att förändras för omgivningen. Avståndet mellan Västra Stambanan och E20 kommer att minska enligt den föreslagna spårlösningen, Trafikverket behöver redovisa hur den föreslagna spårlösningen påverkar befintlig omgivning.

Trafikverket har även identifierat ett antal frågeställningar som anses särskilt viktiga att beakta och hantera. Länsstyrelsen instämmer i att risk- och säkerhet, säkerhetsavstånd mellan järnvägsanläggningen och väg E20 samt frågan som handlar om tillgänglighet för räddningsinsats för både järnvägsanläggningen och väg E20 är viktiga att beakta och hantera i det fortsatta arbetet.

Utredningen av riskerna ska redovisa vilka riskreducerande åtgärder som kan bli aktuella.

Upplysning

Floda

Projekt delen Floda kommer enligt samrådsunderlaget att genomföras inom befintlig järnvägsfastighet och spårområde samt avser förhållandevis begränsade åtgärder i form av spårjusteringar, nya växlar mm. Avståndet till närmaste Natura 2000 område Sävån SE 0530085 är dock förhållandevis kort. Trafikverket avser att driva delen Floda vidare som typfall 1, dvs utan järnvägsplan. Länsstyrelsen erinrar om att kravet på tillstånd enligt 7 kap 28 a § miljöbalken om en verksamhet har betydande påverkan på miljön inom ett Natura 2000-område (vilket inte ska förväxlas med begreppet betydande miljöpåverkan enligt 6 kap miljöbalken) gäller oavsett om åtgärder vidtas med stöd av plan eller inte.

Trafikverket behöver således i det fortsatta arbetet ta ställning till om åtgärderna på ett betydande sätt kan påverka miljön inom Natura 2000-området Sävån, även om åtgärderna bedrivs utan någon prövning enligt banlagen.

Förorenade områden

Även i Floda är spårområdet mer eller mindre förorenat och detta kommer att behöva studeras närmare i samband med ombyggnationen, då det inte krävs någon MKB i detta projekt får eventuella kompletterande utredningar och provtagningar ske i samråd med Lerums kommun som är tillsynsmyndighet för förorenade områden.

Överklagandehänvisning

Detta beslut får inte överklagas, enligt 6 kap 27 § miljöbalken

Detta beslut har fattats av planhandläggare Torun Signer efter föredragning av planhandläggare Andreas K Karlberg. I den slutliga handläggningen har även Robert Ernstsson från Miljöavdelningen, Sven Arvidsson från Naturavdelningen, Ulf Juto från Vattenavdelningen samt Stephanie Hellstrand från Enheten för Samhällsskydd och Beredskap medverkat

Torun Signer

Andreas K Karlberg

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till:

Kommunstyrelsen Lerum kommun, Miljö- och byggnämnden Lerum kommun

Länsstyrelsen/
Vattenavdelningen, Ulf Juto
Naturavdelningen, Sven Arvidsson
Miljöskyddsavdelningen, Robert Ernstsson
Enheten för Samhällsskydd och Beredskap, Stephanie Hellstrand

